

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
КОНСТИТУЦИОНЕН СЪД

РЕШЕНИЕ № 5

София, 8 май 2025 г.

Конституционният съд в състав:

Председател: Павлина Панова

Членове: Надежда Джелепова
Атанас Семов
Красимир Влахов
Янаки Стоилов
Соня Янкулова
Борислав Белазелков

Десислава Атанасова
Галина Тонева
Сашо Пенев
Невин Фети
Орлин Колев

при участието на секретар-протоколита Гергана Иванова разгледа в закрито заседание на 08.05.2025 г. конституционно дело №24/2024 г., докладвано от съдия Красимир Влахов.

Производството е по чл. 149, ал. 1, т. 2 във връзка с чл. 150, ал. 2 от Конституцията на Република България във фазата за решаване на делото по същество.

Делото е образувано на 04.07.2024 г. по искане на 8-и състав на Административен съд – Пазарджик за установяване на противоконституционност на разпоредбата на §1, т. 14 от Допълнителните разпоредби на Изборния кодекс (обн. ДВ, бр. 19 от 2014 г.; посл. изм. ДВ, бр. 85 от 2024 г.; ДР на ИК) в частта „с изключение на тези по чл. 438, ал. 1, т. 7“.

Вносителят е обосновал, че оспорената законова уредба се явява приложимо право по разглежданото от него административно дело №402/2024 г. на Административен съд – Пазарджик, образувано по жалби на кандидати за общински съветници против решение №313-МИ/30.10.2023 г. на Общинската изборителна комисия (ОИК) – Пазарджик, изменено с решение №367-МИ/04.11.2023 г., с което е обявено разпределението на заявените предпочитания (преференции) за отделните кандидати по кандидатски листи за партии, коалиции и местни коалиции, получили мандати в Общински съвет – Пазарджик, както и подреждането на кандидатите. Според изложеното в искането ОИК – Пазарджик е определила общинската изборителна квота на 721 гласа при изключване на гласовете „Не подкрепям никого“ по чл. 438, ал. 1, т. 7, б. „а“ ИК при прилагане на разпоредбата на §1, т. 14 ДР на ИК, според която „общинска изборителна квота“ е частното от делението на общия брой на действителните гласове с изключение на тези по чл. 438, ал. 1, т. 7, подадени за общински съветници в общината, на броя на членовете на общинския съвет. Посочено е, че според заключенията на вещите лица по делото общинската изборителна квота, определена при прилагане на това правило, би следвало да бъде 722 гласа, като разликата от 1 глас спрямо определената от ОИК общинска изборителна квота не е в състояние да се отрази на разпределението на мандатите в общинския съвет. Ако обаче разпоредбата на §1, т. 14 ДР на ИК в оспорената ѝ част остане неприложена като противоречаща на Основния закон, общинската изборителна квота би била 751 гласа, което би се отразило на разпределението на мандатите в общинския съвет между партиите, коалициите и местните коалиции, участвали в изборите за общински съветници в община Пазарджик.

Вносителят твърди, че оспорената законова разпоредба противоречи на принципите на правовата държава, на равенството на гражданите пред закона и на всеобщото, равно и пряко изборително право, прокламирани съответно в чл. 4, чл. 6, ал. 2 и чл. 10 от Конституцията. Посочва, че

гласоподавателите, гласували с вот „Не подкрепям никого“, са упражнили своето активно изборително право, а в действителност техният вот бива приравнен на поведението на негласувалите граждани. Сезирацият съд подчертава, че „включването на този вот в общия брой действителни гласове, въз основа на които се формира общинската изборителна квота – макар по естеството си да е форма на отрицателен вот – ще завиши броя гласове, определящи квотата“, и посочва, че така ще легитимира по-висока тежест на всеки отделен мандат чрез завишаване на прага, необходим за получаването му. Заявява също, че с оспорената законова уредба се нарушават „принципите на общо и равно изборително право на отделните граждани, определя се различна тежест на гласовете на изборителите и практически се придава значимост единствено на гласовете, дадени за конкретна партия, коалиция или независим кандидат“, като „на практика се обезсмисля предвидената възможност да се гласува с „Не подкрепям никого“. Посочва, че като признава за действителни бюлетините „Не подкрепям никого“ (чл. 437, ал. 2, т. 9 ИК), а същевременно обезсмисля възможността за гласуване с тази опция, законовата уредба се явява вътрешнопротиворечива, с което се накърнява правната сигурност като компонент на правовата държава.

С определение от 26.09.2024 г. Конституционният съд е допуснал искането за разглеждане по същество.

Писмени становища и правни мнения по делото са представени от: Централната изборителна комисия, Висшия адвокатски съвет, Съюза на юристите в България, Асоциация „Прозрачност без граници“, проф. д-р Емилия Друмева и проф. д-р Михаил Константинов.

Висшият адвокатски съвет, Съюзът на юристите в България, Асоциация „Прозрачност без граници“, проф. д-р Емилия Друмева и проф. д-р Михаил Константинов се обединяват в подкрепа на извод за основателност на искането поради противоречие на оспорената законова уредба с принципите на правовата държава (чл. 4 от Конституцията), на

равенството на гражданите пред закона (чл. 6, ал. 2 от Конституцията) и на всеобщото, равно и пряко изборително право (чл. 10 от Конституцията). В представените от тях становища и правни мнения се обосновава, че уредбата на възможността да се гласува с „Не подкрепям никого“ е вътрешнопротиворечива. Поддържа се, че предвиждането на тази правна възможност, което по същество е упражняване на отрицателен вот срещу всички политически партии, без тези бюлетини да се отчитат при определяне на изборния резултат, нарушава принципа на оправданите правни очаквания. Макар и признати за действителни, гласовете „Не подкрепям никого“ се приравняват на липса на глас, което лишава всички гласували по този начин от реализиране на тяхното изборително право. Така на практика подаденият вот „Не подкрепям никого“ се третира от законодателя като действителен, но от него не възникват правни последици, а единственото му значение е за целите на статистическите данни от проведените избори и за отчитането на изборителната активност. В резултат законодателят придава различна тежест на гласовете на изборителите и отчита само гласовете, упражнени в полза на конкретна партия, коалиция или независим кандидат. По този начин гражданите, посочили „Не подкрепям никого“, са поставени в същото правно положение, в което се намират тези, които изобщо не са упражнили своето активно изборително право, а това обезсмисля направения от тях избор, макар и същият да е изрично предвиден като възможност в закона.

Проф. Друмева обръща внимание, че смисълът и предназначението на изборите е „да имат резултат“, а въведената опция за гласуване с „Не подкрепям никого“ според нея „не работи в тази посока“, а напротив – действа „деструктивно и застрашава демократичните основи на държавата“. Прави извод, че този начин на гласуване „по същество е отказ от основно право, чието упражняване е жизнено важно за демокрацията“.

Проф. Константинов, без да се ангажира с правна преценка относно конституционосъобразността на оспорената законова уредба, заявява, че

възможността да се гласува с „Не подкрепям никого“ е била въведена „по конкретен повод, който вече не е актуален“, поради което „редно е тези гласове да бъдат махнати от ИК или поне да не се отчитат по какъвто и да е начин“.

Централната изборителна комисия (ЦИК) не споделя доводите на вносителя на искането. Излага аргументи, че с въвеждането на опцията за упражняване на вот „Не подкрепям никого“ се постига справедлив баланс между въведеното от законодателя изискване за задължително гласуване и възможността изборителите, задължени да гласуват, съзнателно и изрично да заявят, че не подкрепят нито един от кандидатите, като подадат действителен глас в този смисъл. В допълнение ЦИК обръща внимание, че при уважаване на искането би настъпил „дисбаланс в нормативната уредба“, тъй като при останалите пропорционални избори – за Велико народно събрание, за Народно събрание и за членове на Европейския парламент от Република България – ще продължи да действа правилото, според което гласовете „Не подкрепям никого“ не се отчитат при определяне на изборния резултат, а същевременно по отношение на изборите за общински съвет „ще възникне хипотетична възможност избраните общински съветници да са определени с гласовете на по-малко изборители, гласували за кандидатска листа, отколкото гласували с „Не подкрепям никого“.

Конституционният съд, като обсъди доводите в искането, постъпилите по делото писмени становища и правни мнения, както и относимата правна уредба, за да се произнесе, взе предвид следното:

Разпоредбата на §1, т. 14 ДР на ИК дефинира понятието „общинска изборителна квота“ по смисъла на ИК, като определя, че „общинска изборителна квота“ е частното от делението на общия брой на действителните гласове, с изключение на тези по чл. 438, ал. 1, т. 7, подадени за общински съветници в общината, на броя на членовете на общинския съвет. Когато частното не е цяло число, общинската изборителна квота е най-близкото по-голямо цяло число. Разпоредбата на чл. 438, ал. 1,

т. 7 ИК, към която препраща оспорената разпоредба, предвижда, че след отваряне на избирателната кутия и на специалната кутия за машинно гласуване и изваждането на бюлетините и бюлетините от машинно гласуване за всеки вид избор, в отделна купчинка се подреждат бюлетините с отбелязан вот със знак X или V и с химикал, пишец със син цвят, в квадратчето „Не подкрепям никого“ (б. „а“) и бюлетините, които съдържат два броя печати на съответната секционна избирателна комисия (б. „б“). По същество искането на вносителя се основава на твърдения за противоконституционност на изключването от общия брой на действителните гласове на гласовете „Не подкрепям никого“ при формиране на общинската избирателна квота, с оглед на което произнасянето на Съда се ограничава до изследване на този въпрос.

Съдът намира, че преценката за конституционосъобразност на оспорената законова уредба относно значението на гласовете „Не подкрепям никого“ в изборите за общински съвет налага изясняване на замисъла и целта, от които е бил ръководен законодателят при въвеждане на тази възможност за упражняване на активното избирателно право на гражданите.

Възможността да се гласува с опцията „Не подкрепям никого“ е предвидена със Закона за изменение и допълнение (ЗИД) на ИК (обн. ДВ, бр. 39 от 2016 г.) и се отнася за всички видове избори: за народни представители (чл. 261 ИК), за президент и вицепрезидент (чл. 325 ИК), за членове на Европейски парламент (чл. 317 ИК) и за общински съветници и кметове (чл. 421 ИК). В този смисъл уредбата е подчинена на единен замисъл и концепция, чието изясняване е от съществено значение при формиране на преценката за съответствие на оспорения закон с принципите и разпоредбите на Конституцията.

Същевременно следва да се отчете функционалната връзка на тази уредба с други разпоредби, инкорпорирани в същия ЗИД на ИК и конкретно с разпоредбата на чл. 3, с която е въведено задължението за гласуване в

изпълнение на гражданския дълг на избирателите, като неизпълнението на това задължение е било скрепено с предвидените в чл. 242а ИК последици – заличаване от избирателните списъци на лицата, които не са упражнили избирателното си право без уважителни причини в два поредни избора от един и същ вид. Разпоредбата на чл. 242а ИК е обявена за противоконституционна с Решение №3/2017 г. по к.д. №11/2016 г.

Предложението за въвеждане на възможността да се гласува с бюлетина „Не подкрепям никого“ е направено от народен представител след приемане на първо гласуване на обединения проект на ЗИД на ИК на заседанието на Комисията по правни въпроси. Към предложението не са формулирани мотиви. Поставената от законодателя цел с въвеждане на тази уредба обаче може да се определи от съдържанието на направените изказвания в Комисията по правни въпроси и в пленарно заседание при второто гласуване на законопроекта и в този смисъл е практиката на Конституционния съд (Решение №8/2021 г. по к.д. №9/2020 г.; Решение №3/2024 г. по к.д. №13/2023 г.). Видно от стенограмата от заседание на Комисията по правни въпроси от 19.04.2016 г., председателят на Комисията по правни въпроси (и вносител на предложението) изрично е обърнал внимание на функционалната връзка между задължителното гласуване и възможността да се гласува с „Не подкрепям никого“, като е посочил, че целта на тази възможност е законодателят да е коректен „спрямо дефиницията [...], че гласуването е граждански дълг на избирателя“, като същевременно бъдат мотивирани да упражнят правото си на глас избирателите, които са се въздържали от това поради негативното им отношение към участниците в политическия живот. Съобразена е необходимостта гласовете „Не подкрепям никого“ да бъдат отчитани „във всичката статистика и броене“ с аргумента, че „това също е воля“. При приемането на законопроекта на второ гласуване от Народното събрание на 27.04.2016 г. отново е акцентирано, че гласът „Не подкрепям никого“ е действителен и „ще се зачита и затова е обособен в отделна графа, с отделна

кутийка в бюлетината, за да може наистина да се разграничи, когато хората изразяват протестен вот, той да бъде отчетен като такъв – не да бъде прибавен към общия обем недействителни бюлетини, а напротив, да е ясно точно колко е този протестен вот, който очевидно с годините се увеличава“. Заедно с това е обърнато внимание на необходимостта този вот „да не се превръща в оръжие за статуквото, а напротив – когато се изчислява изборната бариера от 4%, единствено тогава да не бъде отчитан, за да може протестният вот да не бетонира партиите на статуквото във властта, големите партии“.

Така направените изказвания при обсъждане на законопроекта в парламентарната Комисия по правни въпроси и в пленарно заседание позволяват да се определят целите, които законодателят се е стремил да постигне с въвеждане на възможността за гласуване с бюлетина „Не подкрепям никого“ – балансиране на предвиденото задължение за гласуване в изпълнение на граждански дълг, както и отчитане на протестния вот на избирателите, т.е. отрицателното им отношение към участващите в изборите политически субекти и техните представители.

Конституционният съд вече е имал възможност да отчете, че преценката за конституционосъобразност на оспорен закон изисква да се изследва както неговата цел, така и правните му последици (Решение №8/2021 г. по к.д. №9/2020 г.). Във връзка с последиците на закона, предмет на контрол за конституционност в настоящото производство, е необходимо да се има предвид, че в ИК законодателят е уредил по идентичен начин значението на гласовете „Не подкрепям никого“ при различните видове избори.

При изборите за парламент гласовете „Не подкрепям никого“ не се включват в базата, върху която се изчислява бариерата от 4% за участие в разпределението на мандатите в Народното събрание. Тази база се формира само от действителните гласове, подадени за определени партии или коалиции, като законодателят изрично е предвидил, че се изключват

бюлетините „Не подкрепям никого“ (чл. 297, ал. 2 във връзка с чл. 279, ал. 1, т. 6 ИК). В този смисъл значението на тези гласове е чисто статистическо – измерва недоверието към регистрираните за участие в изборите партии и коалиции.

При изборите за президент и вицепрезидент гласовете „Не подкрепям никого“ са от значение единствено при определяне на базата, върху която се определя мнозинството от 50% плюс един глас, необходими за избор на първи тур, но резултатът се определя от броя на гласовете, подадени „за“ определени кандидати за президент и вицепрезидент. В този смисъл разпоредбата на чл. 342, ал. 2 ИК предвижда, че когато никой от кандидатите не е избран, новият избор се провежда между първите двама кандидати по листи, „получили най-много действителни гласове“. С определянето на гласовете „Не подкрепям никого“ като действителни на практика се затруднява възможността дадена кандидатпрезидентска двойка да спечели на първи тур (което изисква мнозинство от всички действителни гласове) и по този начин се увеличава вероятността изборът да бъде решен на балотаж. Изискването, за да бъде избран президент на първи тур, да е получил повече от половината от действителните гласове, всъщност е закрепено в разпоредбата на чл. 93, ал. 3 от Конституцията, според която „избран е кандидатът, получил повече от половината действителни гласове, ако в гласуването са участвали повече от половината избиратели“. Следва да се има предвид посоченото в мотивите на Тълкувателно решение №18/1996 г. по к.д. №22/1996 г.: „Поставените високи изисквания, каквито са изискванията за участие на повече от половината от избирателите и за получени повече от половината действителни гласове, са продиктувани от идеята за избор на един тур. Както едното, така и другото изискване не са условия за валидност на изборите. Те са условия, за да приключат изборите успешно на един тур, да има избран държавен глава още на първия тур и да няма втори тур“. Изричното предвиждане на възможността да се гласува с действителна бюлетина „Не подкрепям никого“ на практика прави

постигането на тази цел (която е от конституционен ранг) по-трудно постижимо.

Аналогично е значението на опцията „Не подкрепям никого“ при изборите за кметове – тези гласове участват при формиране на базата, върху която се определя мнозинството, необходимо за избор на първи тур, и в този смисъл затрудняват успешното реализиране на избор на този етап от изборната процедура. Същевременно избран е кандидатът, получил повече от половината от действителните гласове, т.е. гласове „за“, в които гласовете „Не подкрепям никого“, макар и действителни, не се включват по самото си естество (чл. 452, ал. 3 и 6 ИК) .

По отношение на изборите за общински съвет значението на опцията „Не подкрепям никого“ е обективизирано в оспорената разпоредба на §1, т. 14 ДР на ИК, според която тези гласове не участват във формирането на общинската изборителна квота. Аналогична е уредбата при изборите за членовете на Европейския парламент от Република България – според чл. 385, ал. 3 ИК право на участие при разпределяне на мандатите имат партиите и независимите кандидати, получили действителни гласове не по-малко от националната изборителна квота. Според §1, т. 12 ДР на ИК националната изборителна квота е частното от делението на общия брой на действителните гласове на национално ниво, с изключение на тези по чл. 279, ал. 1, т. 6 (включващи гласовете „Не подкрепям никого“), на броя на членовете на Европейския парламент от Република България.

В обобщение, както от гледна точка на вложения в уредбата замисъл на законодателя, така и като правна последица при всички видове избори, гласовете „Не подкрепям никого“ имат значение единствено на измерител на негативния вот на гражданите, като при мажоритарните избори имат и този съпътстващ ефект, че затрудняват успешния избор за президент/вицепрезидент, респ. кмет на първи тур. Същевременно по този начин се удостоверява изпълнението на предвиденото в чл. 3 ИК задължение за гласуване, при което обаче следва да се има предвид, че

конституционно гарантираната тайна на вота (чл. 10 от Основния закон) не позволява да се определи по какъв начин е гласувал един или друг избирател и на практика задължението за гласуване ще е изпълнено и чрез подаване на недействителна бюлетина. Следва да се има предвид, че след влизане в сила на Решение №3/2017 г. по к.д. №11/2016 г., с което разпоредбата на чл. 242а ИК (предвиждаща, че лицата, които не са упражнили избирателното си право без уважителни причини в два поредни избора от един и същ вид, се заличават от избирателния списък за следващите избори) е обявена за противоконституционна, повелята на чл. 3 ИК остава без санкционна защита.

Необходимо е също така да се съобрази, че законодателят изрично е уредил бюлетините „Не подкрепям никого“ като действителни, което е намерило отражение в цялостната уредба на ИК относно определянето на действителните и недействителните гласове при всички видове избори (чл. 280, ал. 2 и 3, чл. 334, ал. 2 и 3, чл. 378 и чл. 439, ал. 2 – 5 ИК).

При извършване на преценка относно конституционосъобразността на оспорената разпоредба на §1, т. 14 ДР на ИК Съдът отчита, че от конституционна гледна точка изборите представляват организационно средство за осъществяване на политическото представителство. В основата на демократичното управление стои народният суверенитет. Според чл. 1, ал. 2 от Конституцията цялата власт принадлежи на народа. Тя се осъществява от него непосредствено и чрез органите, предвидени в Конституцията. Именно чрез изборите народът като носител на народния суверенитет волеобразува пряко, като прехвърля властта на държавните органи и органите на местно самоуправление и ги снабдява с демократична легитимност. В този смисъл изборът е акт на трансформация на волята на избирателя във власт на избрания. Това разбиране за конституционното значение на изборите е подчертавано в практиката на Конституционния съд, според която целта на изборите е превръщане на избора на гражданите в легитимна политическа власт (Решение №1/2025 г. по к.д. №33/2024 г.).

Още в Решение №1/1994 г. по к.д. №22/1993 г. Съдът е посочил, че „актът на гласуване е пряко изявление на волята на избирателите за конституиране на политическо представителство, за предоставяне на мандат на определени лица“. Така и според Решение №4/2011 г. по к.д. №4/2011 г. предназначението на упражняването на изборното право е „чрез избори да бъдат излъчени „управляващите“, поради което и упражняването на активното изборно право е „фундамент в изграждането на демократична държава“.

Като се има предвид изложеното относно изборите като демократичен инструмент за трансформиране на волята на избирателите в политическа власт, необходимо е да се прецени доколко е съответна на принципите и разпоредбите на Основния закон законова уредба, предвиждаща възможност гражданите да упражнят активното си изборно право по начин, който е признат за действителен, но същевременно както по естеството си, така и от гледна точка на изрично уредените правни последици не намира отражение при определяне на изборния резултат.

Както вече беше посочено при изясняване на мотивите на законодателя, поставени в основата на идеята за такова гласуване, по този начин законът отчита отрицателното отношение на избирателите към политическите партии и техните представители, което е форма на конституционно допустимо (без да е задължително) проявление на принципа на политическия плурализъм (чл. 11, ал. 1 от Конституцията). Възможността да се гласува по начин, демонстриращ несъгласие и отрицание на поддържаните от политическите партии и техните представители ценности и виждания, се вписва в конституционната рамка, гарантираща свободата на формиране и изразяване на политическата воля на гражданите. Както е акцентирано в Решение №3/2017 г. по к.д. №11/2016 г., чрез упражняването на изборното право не само се „конституират най-важните структури на държавната власт“ но и се „осъществява политически контрол над тяхната дейност“. Изразяването на

негативен вот е средство именно за такъв политически контрол, чрез който избирателите изразяват своето недоверие към политическите субекти. Същевременно мотивирането на по-голям брой граждани да участват в изборите, обективирайки своя негативен вот във форма, изрично предвидена и призната от законодателя като действителна, допълнително допринася за легитимиране на изборите като основен инструмент на представителната демокрация и акт на пряко демократично волеобразуване на народа като носител на върховната власт.

Основният закон не урежда вида на изборната система, а предоставя преценката за подходящата система на гласоподаване на дискрецията на законодателя, чиято правна уредба следва да е съобразена с принципите на всеобщо, равно и пряко изборително право с тайно гласуване (чл. 10 от Конституцията). Начинът, по който гражданите упражняват активното си изборително право и в частност предвиждането в закона на възможност това право да се упражнява чрез изразяване на негативен вот, е въпрос на законодателна целесъобразност, която следва да бъде упражнявана при спазване на тези принципи (Решение №9/2021 г. по к.д. №9/2021 г.). Във връзка с това Съдът не споделя поддържаното от вносителя виждане, според което изключването на гласовете „Не подкрепям никого“ при определяне на изборния резултат (в частност при формиране на общинската изборителна квота) нарушава принципите на общо и равно изборително право, определя различна тежест на гласовете на избирателите и нарушава тяхната равнопоставеност при упражняване на правото им на глас.

Според установената практика на Конституционния съд принципът на равнопоставеност на гражданите пред закона като аспект на принципа на правовата държава обосновава задължението на публичната власт „да третира „еднаквите еднакво“, за което е определяща обективната преценка дали правните субекти се намират в една и съща или сходна ситуация, или не (Решение №11/2010 г. по к.д. №13/2010 г.; Решение №4/2021 г. по к.д. №1/2021 г.; Решение №10/2022 г. по к.д. №21/2021 г.; Решение №15/2022 г.

по к.д. №10/2022 г.). Предвидената възможност да се гласува с бюлетина „Не подкрепям никого“ не поставя гражданите, избрали тази опция, в неравнопоставено положение спрямо тези, които са гласували за определена листа или кандидат, доколкото както едните, така и другите разполагат с еднаква възможност да изберат по какъв начин да упражнят изборителното си право (а предвид формалната задължителност на гласуването – и дали изобщо да го упражнят). Невъзможно е обаче гласовете „Не подкрепям никого“ да бъдат отчетени по начина, по който се отчитат останалите действителни гласове, защото те по самото си съдържание изключват тази възможност, явявайки се не гласове „за“, а гласове „против“. Преброяването им в полза на определена листа или кандидат би било напълно несъответно на свободно заявената и подлежаща на зачитане воля на тези избиратели. Тези гласове се явяват измерител на негативния вот на гражданите и като такива представляват форма на обществен контрол върху политическите субекти, но не могат да бъдат трансформирани в политическа власт на определен кандидат, защото волята на съответните избиратели изключва именно този резултат. Възприемането на разбирането, поставено в основата на искането на сезиращия съд, според което гласовете „Не подкрепям никого“, явявайки се действителни, следва да бъдат зачетени при определяне на изборния резултат за общински съвет, би придало на оспорената законова уредба последици, напълно противоположни на целения от законодателя резултат (да не се променя начинът на изчисляване на общинската избирателна квота), и така би подменило нейните съдържание и смисъл.

Съдът също така обръща внимание, че уважаването на искането чрез установяване на противоконституционност на разпоредбата на §1, т. 14 ДР на ИК в частта „с изключение на тези по чл. 438, ал. 1, т. 7“ би имало резултат, компрометиращ представителността на общинския съвет като проявление на народния суверенитет. Включването на гласовете „Не подкрепям никого“ при формиране на частното от делението на общия брой

на действителните гласове на броя на членовете на общинския съвет в съответната община би довело до повишаване на общинската изборителна квота, т.е. до вдигане на прага за участие в разпределението на мандатите в общинския съвет по отношение на партиите и кандидатите, получили положителен вот (в този смисъл са и данните по делото пред Административен съд – Пазарджик, с които е обосновано искането по настоящото конституционно производство, както и обсъдените по-горе съображения при приемане на оспорената законова уредба тя да не доведе до повишаване на прага за влизане в парламента). Както обаче изрично е посочено в Решение №4/2011 г. по к.д. №4/2011 г., „представителността е същностен признак на общинския съвет като орган на местното самоуправление. Общинският съвет принадлежи към системата от представителни органи на съвременната демократична държава, състояща се от националния представителен орган – Народното събрание и от местните представителни органи – общинските съвети. [...] Представителният характер на общинския съвет като орган на местното самоуправление принадлежи към сърцевината на демократичното управление, като постулира равно участие на гражданите в него чрез съразмерно отразяване на тяхната воля“. Съобразно изяснената по-горе идея на законодателя, поставена в основата на оспорената законова уредба, въвеждането на възможност за гласуване с „Не подкрепям никого“ не следва да увеличава бариерата за влизане в представителния орган и в този смисъл зачитането на тези гласове при изборите за общински съвет би било несъвместимо не само с целта и смисъла на закона, но и с необходимостта да се гарантира в максимална степен представителността на общинския съвет, отразяваща волята на избирателите.

С оглед на изложеното Конституционният съд намира, че разпоредбата на §1, т. 14 ДР на ИК в частта „с изключение на тези по чл. 438, ал. 1, т. 7“ не противоречи на Основния закон и искането за установяване на нейната противоконституционност следва да бъде отхвърлено.

По изложените съображения и на основание чл. 149, ал. 1, т. 2 от Конституцията, Конституционният съд

Р Е Ш И:

ОТХВЪРЛЯ искането на 8-и състав на Административен съд – Пазарджик за установяване на противоконституционност на разпоредбата на §1, т. 14 от Допълнителните разпоредби на Изборния кодекс (обн. ДВ., бр. 19 от 2014 г.; посл. изм. ДВ, бр. 85 от 2024 г.) в частта „с изключение на тези по чл. 438, ал. 1, т. 7“.

Председател:

Павлина Панова